

Verksamhet

Djurhållning
Kumlinge

Beslut om föreläggande

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet förelägger er med stöd av 49 § i djurskyddslagen (1998:95) att:

1. Säkerställa att marken på hårdbelastade ytor i nötkreaturens inhägnad (framför ligghallen, på drivningsvägar och vid foder- och vattenplatser) hålls torr.
2. Se till att städa utrymmen med djupströbädd grundligt minst en gång per år.
3. Rensa hela fårstallet grundligt efter att fåren har släppts ut på bete. Rengöringen ska omfatta golv, innertak, väggar, inredning. Utför nödvändiga reparationer på byggnaden och inredning, t.ex. ska elinstallationen ses över. Avlägsna onödiga föremål från stallet.
4. Se till att fåren har tillräckligt med plats i sina boxar (1m² per får som väger mellan 30-55kg).
5. Se till att djurens rörlighet inte inskränks otillbörligt.
6. Se till att boxdörrar i stallar går snabbt och enkelt att öppna så att djuren snabbt kan utrymmas i en nödsituation.

Åtgärderna ovan ska vara utförda senast 1.9.2023.

ÅMHH ska informeras när åtgärderna är utförda.

Motivering

1. Vid ett flertal inspektioner har marken vid hårdbelastade ytor (ingången till ligghallen, matplats) varit djup och lerig samt kraftigt nersmutsad med avföring. Vid ett tillfälle har man inte kunnat ta sig fram på området inför ligghallen då stövlarna fastnade i leran. Djurens ben har varit mycket smutsiga, delvis var djuren även smutsiga under buken.

Djur som tvingas stå och gå i lera smutsar ner sig i onödan. Om ytorna där djuren uppehåller sig största delen av dagen är leriga hinner deras ben och klövar aldrig att torka och huden mjukas upp vilket predisponerar för hudsår och -infektioner. Päls som är blöt och smutsig förlorar sina termoregulatoriska egenskaper och djuren har lättare att frysa på vintern. Även klövar som utsätts för ständig lera mjukas upp och hornkvaliteten

försämras vilket kan orsaka klövröta och andra klövsjukdomar som kan vara mycket smärtsamma för djuren.

Om marken är mycket djup kan småkalvar fastna i det utan att kunna ta sig därifrån av egen kraft vilket utsätter dem för kraftigt lidande.

Bara sådana djur som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas ute året om under förutsättning att de yttre förhållandena, som terräng och markbeskaffenhet, är lämpliga för djurslaget och rasen. (DSF 21§)

Marken ska, i anlagda rastgårdar, utfodringsplatser och på andra av djur hårt belastade ytor utomhus, vara hårdgjord, dränerad eller naturligt ha motsvarande funktion. (DSF 21§)

2. Fårens djupströbädd har inte tagits ut under flera år. Den var mycket hög och smutsig. Den var torr men hård och bestod av flera års gammalt strö och avföring. Djurhållaren hade delvis tagit ut bädden så att den var uppbruten och djuren kunde komma i direkt kontakt med den flera år gamla avföringen som fanns under ytan.

För att kunna säkerställa en godtagbar hygien i en djupströbädd krävs att den tas ut varje år så att utrymmet kan städas grundligen och vid behov desinficeras. Dålig hygien i bädden medför risker för bakterietillväxt som kan leda till sjukdom och lidande hos djuren. Även parasittrycket är högre i en djupströbädd med dålig kvalitet och mycket gammal avföring. En hård bädd ger heller ingen bra liggkomfort för djuren. Får tillbringar en ganska stor del av dygnet liggandes för att idissla och vila. Det är därför särskilt viktigt att de har lämpliga liggplatser med bra komfort. Att ta ut bara en viss del av bädden är särskilt ogynnsamt för djuren då anaeroba bakterier (bakterier som växer i miljöer utan syre) kan frisättas vilket kan leda till allvarliga sjukdomar hos djuren.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall hållas rena. Stallutrymmen skall rengöras och utgödsas minst en gång dagligen, om inte systemet för djurhållningen är uppbyggt för andra rutiner som också ger god hygien, t.ex. djupströbädd. Ströbäddar och ströade liggplatser skall hållas torra och strömedlet skall ha god hygienisk kvalitet. Vid kontinuerlig uppfödning skall stallet eller stallavdelningen rengöras noggrant minst en gång per år. (DSF 5§)

3. Fårstallet har vid flera inspektioner varit i undermåligt skick samt smutsigt. Det har funnits många onödiga föremål och bråte i stallet som försvårar rengöringen. Elinstallationen i stallet är undermålig och i stort behov av underhåll/förnyelse.

Ett föreläggande om grundlig städning av fårstallet har utfärdats tidigare men ingen större förbättring har skett (myndighetsbeslut MB-2021-5).

Djurstallets renlighet är ytterst viktig för djurens mentala och fysiska välmående. I ett smutsigt stall sprider sig lättare smittsamma sjukdomar, vilket utsätter djuren för onödigt lidande. Att hålla förvaringsutrymmet tillfredställande rent är även en förutsättning för en god luftkvalité. För att kunna garantera en godtagbar renhet i ett djurstall behöver man dels rengöra kontinuerligt, men för att detta ska kunna ge effekt behöver stallet även rengöras grundligt en gång per år, när djuren inte befinner sig på plats så att allt strö kan tas ut och golv, väggar, tak och inredning kan rensas grundligt. I samband med den årliga rensningen behöver även trasig inredning repareras respektive ersättas, eftersom trasig inredning är mycket svår att hålla rent och desinficera. Gamla elinstallationer som ej underhålls kan vara brandfarliga.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall hållas rena. Stallutrymmen skall rengöras och utgödsas minst en gång dagligen, om inte systemet för djurhållningen är uppbyggt för andra rutiner som också ger god hygien, t.ex. djupströbädd. Ströbäddar och ströade liggplatser skall hållas torra och strömedlet skall ha god hygienisk kvalitet. Vid kontinuerlig uppfödning skall stallet eller stallavdelningen rengöras noggrant minst en gång per år. (DSF 5§)

4. Vid inspektionen den 13.2.2023 vistades två får upp till 55 kg i en box på 1,44 m², i en box på 1,56 m² vistas två får upp till 55 kg och i en box på 3,42m² vistas fem får upp till 55 kg.

Tillräckligt utrymme är ytterst viktigt för djurens mentala och fysiska välmående. I överbelagda utrymmen ökar även infektionstrycket för smittsamma sjukdomar och dessa utrymmen är svårare att hålla rent. Djuren utsätts även för stress om de inte har tillräcklig plats att gå undan vid behov.

I en gruppbox med ströbädd ska får upp till 55 kg ha en yta på minst 1m² per djur. (DSF 34§)

5. Ovanför en större box i fårstallets nyare del fanns vid inspektionen den 13.2.2023 en träbjälke som minskade höjden på detta ställe till 0,45 m, dvs. fåren kunde inte gå obehindrad under bjälken utan fick krypa under för att komma från ena boxdelen till den andra.

Att tvinga fåren krypa genom ett lågt ställe utsätter dem för onödiga besvär och inskränker deras rörlighet otillbörligt. Får är flyktdjur och kan skada sig när de försöker komma fram under föremålet alla samtidigt och med högt tempo.

Inredning och övrig utrustning får inte otillbörligt inskränka djurens rörelsefrihet eller annars verka störande på dem. (DSF 5§)

6. Flera dörrar i fårstallet är svåra att öppna, då man behöver plocka bort plankorna en och en.

I en nödsituation (t.ex. brand) är det avgörande för att rädda djuren från en mycket plågsam död att de kan utrymmas så snabbt som möjligt. En grundförutsättning för detta är att samtliga dörrar går lätta och snabba att öppna.

Vid en nödsituation skall djuren snabbt kunna utrymmas från stallarna. (DSF 5§)

Tillämpad lagstiftning

Djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland (DSL)
Djurskyddsförordningen (1998:96) (DSF)

Bakgrund

Den 24.11. och 2.12.2020 inkom anmälningar som gav misstanke om brister i djurhållningen. Enligt 46 § 1 mom. djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland har Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet rätt att utföra inspektion vid misstanke om överträdelse av djurskyddslagen.

Den 7.12.2020 utfördes en oanmäld inspektion där brister konstaterades.

Den 11.1.2021 meddelade djurhållaren att flera brister var åtgärdade.

Den 14.1.2022 förelades djurhållaren att åtgärda de kvarstående bristerna.

Den 22.4.2022 utfördes en inspektion där inga nya brister konstaterades.

Den 28.11.2022 utfördes en planlagd kontroll av tvärvillkoren där flera brister konstaterades.

Den 13.2.2023 utfördes en uppföljande kontroll där flera brister kvarstod.

Den 8.3.2023 skickades inspektionsprotokollet för hörande. Inget svar på hörande har inkommit till myndigheten.

Avgift

Totalt 200 €. Myndighetens handläggningstid för ärendet uppgår till 2,5 timmar.

För handläggning av ärendet uppbärs en avgift om 80 euro per arbetad timme enligt avgiftstabell 7 i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Erica Danielsson
T.f. sektionschef
Beslutande

Annett Pfeifer
Praktiserande veterinär
Föredragande

Bilaga

1. Besvärсанvisning
2. Faktura (ej vid e-faktura)